

Királyi papi vértanúk Magyarországon a kommunizmus árnyékában

Királyi pap: minden megkeresztelt krisztushívő, azok is, akiket nem szenteltek fel a szolgálati papságra. Vértanúság: A keresztény hitért, hivatásért vagy a keresztény erkölcsért elszenvedett olyan halál, melyet az illető személy elkerülhetett volna, ha hivatásából, hitéből, erkölcséből enged vagy megalkuszik. A kommunizmusnak nem minden áldozata vértanú is egyben, csak aki ezt tudatosan vállalta. Fehér vértanúnak nevezzük azokat, akik a végsőkig hűségesek voltak a hitükért, és nagyon sok áldozatot hoztak érte, de végül nem ontották ki a vérüket. Magyarországon 1945-től 1990 a kommunizmus lett a meghatározó világnézet. Ami Isten tagadásával (ateizmussal) és az Egyház üldözésével ígért az embereknek egy jobb társadalmat, de helyette óriási erkölcsi rombolást, halált és meghurcoltatást hozott.

A marxi és lenini felfogás szerint a vallás az igazságtalan társadalom fenntartója, elfeledteti az emberrel, hogy a földi társadalmat igazságosabbá kellene tenni. Lenin kijelentette: „A társadalmi haladás érdekében meg kell semmisíteni a vallást és az Egyházat. Ezt olyan tökéletesen hajtották végre, hogy a Szovjetunióban 20 millió embert kiirtottak. Bezárták a templomokat, 200.000 papot kivégeztek, a gyermekek vallásos nevelése büntetendő cselekmény volt, ellenforradalmi agitációnak számított. Ha kiderült, hogy egy szülő vallásosságra neveli gyermekét, emiatt bíróság elé került. Ott kapott azután még egy „lehetőséget” arra, hogy megtagadja vallását (1926. Szovjetunió Büntető Törvénykönyve 148§).

1945-1960-ig véres egyházüldözés volt tapasztalható Hazánkban. Nyilvánosságra került egy bizalmas irat, ami pártvezetők számára készült. Ebben szerepel, hogy milyen módszerekkel kell kiszorítani az Egyházat a közéletből. A kommunizmus az Istent akarta megölni az emberek szívében. Ezt olvashatjuk: „cél a vasárnapok meghódítása különösen az ifjúság körében. Mulatságok, szórakoztató előadások, sportesemények, moziakciók szervezése (a vasárnapi mise idejére). Az iskolákban terjeszteni kell, hogy a klerikális reakció (Egyház) a tudomány ellensége, veszélyezteti az ifjúság kenyerét, jövőjét.”

Sztálin nem volt megelégedve az egyház elleni harc sebességével, ezért Rákosi siettetni a műveletet ezekkel a szavakkal: „Az orosz nép megtapasztalta a szovjet vaskezét, nekünk is meg kell értetnünk az egyházzal, hogy velünk nem lehet játszani.” Akkor elkezdődtek a koncepciós perek, koholt vádak alapján papokat, világiakat börtönbüntetésre ítélték, vagy éppen halálra. Ebben az iratban olvashatunk arról is, hogy hogyan kell majd az egyesületek, iskolák megsemmisítéséhez megtalálni a katolikus egyesületekhez tartozó katolikus iskolákba járó fiatalokat, vagy ugyanezen intézmények vezetőit, tanárait. És rájuk kell bizonyítani, hogy gyilkosok, erkölcstelenek, összeesküvők, akik az állam megdöntésére törnek.

A gyöngyösi ifjúsági koncepció per 1946-ban zajlott. Ez az első iskolák elleni per arra szolgált, hogy a katolikus egyesületek államellenes tevékenységét igazolja majd ország-világ előtt, és hogy Kis Szalézt, nagy hatású ifjúsági lelkipásztort eltegyék az útból. A diákok egyikének anyját az oroszok megerőszakolták, ezért ők a szovjet katonák ellen hadjáratot indítottak, a történetekért a felelősséget a rendőrség Szaléz atyára akarta hárítani. Ez nem sikerült, ekkor 30 nagyrészt középiskolás diákot tartóztattak le, addig „kezelték”, kínozták őket, amíg be nem ismerték, hogy az atya vezetése mellett összeesküvést szerveztek, ami persze nem volt igaz. Az Andrássy út 60-ban (Terror Háza) „készítették elő” a perre őket kínzásokkal, a fiataljaival együtt. Az ítélet után egyik cellába helyezték el a halálra ítélteteket, a másikba a szovjet kényszermunkára szántakat. A kályhacső nyílásán kapcsolatot tudtak teremteni. Szaléz atya hittel, Istenben megnyugodva, mindenkinek megbocsátva várta kivégzését. Hitre bízta a Gyöngyösön összefogdosott és Szibériára ítélt fiatalokat, felnőtteket. Az utóbbiak felfedezték, hogy celláikban van egy besúgó, haragjukban hátulról agyon akarták ütni egy kemény tárggyal, de Pelbárt atya megakadályozta. Amikor nekiestek a besúgónak, az bevallott mindent, s mindenkitől bocsánatot kért, Szaléz atya a kályhalyukon keresztül feloldozta azt, aki megfontolt szándékkal, bár kényszer hatására hamis vádaskodással közreműködött elítélésében. Kis Szaléz atyát és 3 diákját, a 17 éves Krizman Ottót és Bodnár Lászlót, valamint a 16 éves Kis Sándort halálra ítélték, majd Sopronkőhidán agyonverték. 30 további személyt, köztük sok fiatalkorút fegyházba illetve kényszermunkára vittek.

Folytatódott a **koncepciós perek katolikus fiatalok ellen.** Mindszenty bíboros így számol be: „Rajk váratlanul a középiskolák ellen rendelt el házkutatást. A rendőrség bejelentés nélkül szállt ki, osztályról osztályra vizsgálta át a tanulók táskáját, füzeteit, s motozta meg zsebeit.” Ez 1946 tavaszán 5 egyházi iskolában megtörtént. „A razzia végén magukkal vittek 10-15 diákot és 1-2 napig fogva tartották őket. Fenyegetésekkel, veréssel, kínzással aláírtak velük kihallgatási jegyzőkönyveket, amelyeken szerzetes tanáraik, hitoktatóik ellen összeállított vádak sorakoztak. A tanintézetekben a rendőrök éjjelente pisztolyokat, puskákat, töltényeket rejtettek el, amelyeket másnap az igazgató jelenlétében találtak meg, s mutattak fel, mint a diák-összeesküvés bűnjelét.” Számos katolikus fiatalról tudunk, akik az egyházi iskolák megszüntetésének idején súlyos üldözéseket szenvedtek hitükért. A nagy és halálos ítéletekkel záruló perek sorozata mellett kicsinek számítottak azok az eljárások, amelyekben a diákokat, tanárokat „csupán” néhány éves börtönnel vagy minden középiskolából való kizárással büntették. 1948-ban Ortutai Gyula kinyilvánította, hogy az egyházi iskolákat államosítani fogják. Sopronban, ezután a nyilatkozat után egy katolikus középiskola negyedik osztályos diákja társai nevében tüntetést szervezett, melyre 2000 ember jött össze. Büntetésből

8 személyt bírói ítélet nélkül internáltak (3 katolikus pedagógust, 2 szülőt és 3 diákot), másokat börtönbe zártak. A szabadulásuk után évtizedekig megbélyegzettként kellett élniük.

A börtön és a halál veszélye ellenére sok tízezer fiatal vállalta, hogy tiltott csoportokban összejöjjenek lelkigyakorlatokon, ifjúsági találkozókra, hittanokon vegyenek részt. Voltak, akiket emiatt nem vettek fel egyetlen egyetemre sem, vagy kizártak onnan. A korszaknak a fájdalmas tapasztalatai közé tartoznak még a politikai indíttatású internálások és kitelepítések, amit 1948 és 1953 között a Magyar Dolgozók Pártja, azaz a kommunista párt hajtott végre. Hivatalos adatok szerint a kulákoknak (földbirtokos paraszt) nyilvánított családoktól ebben az időben 65000 lakóházat és 16000 gazdasági épületet tulajdonítottak el. A kitelepítésre elegendő ok volt sokszor már az is, hogy valamelyik pártfunkcionáriusnak fájt a foga egy tehetősebb család házára, máskor pedig az, hogy az illető templomba jár. Egyfajta fehér vértanúk azok a fiatalok és szülők, akik ennek ellenére nem hagyták el hitük gyakorlását. A legkegyetlenebb sors azokra várt, akiket a hortobágyi „szociális” táborba szállítottak, ami szögesdróttal körülvett tábor volt. Ötvenesével-százasaival helyezték el őket fűtetlen barakkokban. Embertelen bánásmódban, szigorú munkakényszerben, látogatási tilalommal, éjszakai riadókkal kínozták őket. A táborok száma több 100-ra duzzadt, 44000-re becsülik az ezekben megfordultak számát. Összességében ezekben az években internáltak, letartóztatottak vagy bírói ítélet nélkül fogvatartottak száma 300000 körül mozog. Az ÁVO (Államvédelmi Osztály – politikai rendőrség, a kommunista rendszer erőszakszervezete) 1950-re 140000-es létszámra növekedett, és kb. 1 millió ember szerepelt a nyilvántartásukban veszélyes elemként.

Recsk egy félelmetes munkatábor volt. *„A béketűrés iskolapéldája volt a hívő, jámbor Musza Pál, aki mindenkinek megbocsátott, kevés kenyérét szétosztotta éhező bajtársai között, sohasem szitkozódott, még az ÁVH-soknak és a rabhajcsároknak is mentséget keresett. A kőszállítás mellett neki (gúnyból) még a nyakába is kötöttek egy méter hosszú farönköt, amit cipelnie kellett. Az ő bosszankodva rászólt: 'Miért nem fordul Istenéhez, hogy segítsen magának?' Musza Pali nem válaszolt, tovább tolt a talicskát. Az ő újra szólt: 'Na, szól már Istenének?' Erre se kapott választ, mire az dühében elkezdte fegyelmezni. 'Állj!' kiáltotta. 'Egy lépés hátra'. Hátralépett. 'Még egy lépés hátra'. Ez is megtörtént. Közvetlenül mögötte volt az általunk épp most kiásott, mély tömeder. Az ÁVH-s újra vezényelt, mire az magával rántotta a taligát a 2 méter mély mederbe. Csodálatos módon nem sérült meg, de a rabhajcsár megijedve odaszaladt, hogy elsősegélyben részesítse. Közben hallotta Pali halk fohásztát: 'Bocsánatot kérek, Istenem, hogy egy pillanatig nem hittem benned.' Felkelt, lerázta magáról a földet, csendesen tovább tolt a taligát. Élmény volt látni az őr megdöbbsent, csodálkozó tekintetét. Ettől kezdve többé nem zaklatta Musza Palit.”*

Pócsperiben a katolikus lakosság a községháza elé ment, hogy tüntessen a katolikus iskolák elvétele ellen. Megtorlásul halálra ítélték a plébánost, és a katolikus jegyzőt. Az utóbbit ki is végezték. A katolikus tanítót életfogytiglani börtönrel sújtották, 2 földművest 10-12 évre elítéltek. Dr. Tóth László világi újságíró a Mindszenty-perben ítélték 10 évi börtönre, a váci börtön kínoztatásai között halt meg 1951-ben, sírhelye máig ismeretlen. Ebben a perben ítélték el Nagy Miklóst is, az Actio Catholica titkárát: 3 évet kapott. 1948 júniusában már 10, illetve 6 évi börtönre ítélték. Kárpátalján a magyar világi vértanúk közé tartozik Dr. Eszterházy János mélyen hívő katolikus politikus, aki 1938-ban Szlovákia első függetlenné válása után az egyetlen tagja volt a parlamentnek, aki nem szavazta meg a zsidók jogfosztásáról szóló törvényjavaslatot. Sokféleképpen közreműködött az üldözöttek védelmében. A hatalomra került liberális-kommunista kormány ellenséggé tekintett a magyarokra, és őt a moszkvai börtönbe szállították. 12 évi börtönélete után embertelen körülmények közepette halt meg '57-ben, a hitbe gyökerezetten, másokban is a hitet erősítve. '56 után Kádár János megkezdte a sortüzeket, s kivégezte azokat, akikkel a forradalom idején együttműködött.

Az állam 1949-ben megszüntette az egyesületeket, a plébániákra tilos volt az ifjúsággal, felnőttekkel való mélyebb foglalkozásra. Ennek ellenére a kis közösségek titokban éltek Magyarországon. Különösen a '60-as években virágoztak fel, az üldözés csak provokálta ezek születését. 1961. február 6-án mintegy 800 lakásban tartott házkutatást a rendőrség, 100 papot és világit vettek előzetes letartóztatásba. Utána pedig egy nagy per következtében a fő vádlottakat az ifjúsággal foglalkozó csoportokból válogatták össze. A Regnum Marianum ifjúsággal foglalkozó közösség papi vezetői közül 7 atyát ítélet 3-7 év börtönre. A bírósági tárgyalás egyedülálló módon zajlott, a regnumos fiatalok a vádlottak padját felvirágozták a tárgyalás előtt, és amikor ezeket a fiatalokat behívták tanúskodni papjaik ellen, azok mind „Jó napot!”-tal köszöntek a bíróságnak, a vádlottak felé meghajolva pedig „Laudetur Iesus Christus”-szal. 1961 júniusában 10 szentimrévárosi katolikus világi ifjúsági vezető pere zajlott, 10 személyt ítélték 1,5-5 évig tartó börtönre. Körmeny Szilveszter az egyik ifjúsági vezető így vall arról, hogy miért csatlakozott a szentimrévárosiakhoz: „Mentem, mert akartam valamit csinálni ezért az Országért, s rögtön tudtam, hogy ebből börtön lesz, s akkor már volt három gyermekem”. Herbán Ferenc pedig elmondja, hogy egyetemistaként elment gyónni Barlay atyához, aki egy alkalommal neki szegezte a kérdést: „Jézust kellene elvinni a fiatalokhoz. Vállalnád-e?” „Azt hiszem erre csak igennel lehetett felelni. Ettől kezdve nekem is volt egy 5 fős csoportom ötödikesekből”. Együttesen '60-61 februárja között Fekete Hollók néven számon tartott egyházellenes támadás során közel 1000 lakásban tartottak házkutatást, 800 személyt vettek őrizetbe, 85 személyt letartóztatottak, ebből 22 pap, 25 szerzetes, 38

világi. 76 főt ítéltek el 1-12 évig terjedő büntetésre. 34-et elbocsátottak állásukból, 21 egyetemi hallgatót kitiltottak az egyetemről. A letartóztatások 1972-ig tartottak.

A '70-es években az egyházüldözés már nem véres eszközökkel zajlott, de annál alattomosabban. Rendelkezés volt, hogy a hittan nem vihető át a plébániára vagy más egyházi épületbe (kivéve templom), csakis általános iskolásokkal való foglalkozás volt engedélyezett. Nagyobb ifjúsággal való foglalkozás szóba se jöhetett. Ez általános tiltakozást váltott ki külföldön is. Minden eszközzel akarták akadályozni a hittanra való beíratást. A plébániai hittan továbbra is a diktatúra szellemiségében történhetett. A plébániai hitoktatók jegyzékét a püspöki kar elnökének kellett felterjeszteni, aki átküldte az ÁEH-ba, hogy megvizsgálja a személyek alkalmasságát.

A '80-as évek elején egy katolikus kis közösségek elleni pert terveztek „Varjak” álnév alatt. Számos csoport elsősorban a Bokor közösségben, mások a Nagymarosban érdekeltek, lelkeségi csoportok, a Regnum, Fokoláre, stb... több közösségvezető pap és világi fel volt térképezve, a Belügyminisztérium csak a pártvezetőség döntésére várt, hogy ha kell, induljanak a házkutatások és ítéletek. Valószínűleg a világpolitikai helyzet akadályozta meg ezeket az eljárásokat. A vallásos pedagógusokat többször hívták be az igazgatók, olykor eltávolítással is fenyegetve őket, mert templomba járnak. Diákjaikat az egyetemi felvételi előtt „jóindulatú” tanáraik ismételten biztatták, hogy ne járjanak templomba, mert ez akadályozhatja, hogy ajánlják őket az egyetemre. A megfigyelések kiterjedtek a templomba járó diákok személyére is. Pl. az Egri Bazilikában tartott hittanok után a rendőrautó 1987-ig rendszeresen ott állt a bazilikával szemben. Legalább egy-egy reflektorozással jelezték, hogy ott vannak.

1986-ban egy jelentés leírja, hogyan kell megfigyelni több papnak az ifjúsági munkáját. „Feladatok: biztosítjuk a célszemélyek hazai és külföldi kapcsolatainak szoros ellenőrzését, adatokat szerzünk az összefüvetek jellegéről, tartalmáról. Ellenőrizzük a különböző csoportok bázisszélesítő törekvéseit, intézkedéseket teszünk a csoportok között zavarkeltés, bizalmatlanság szításának céljából.” Beépített emberekkel, belső bomlasztókkal próbálták tönkretenni a kisközösségeket.

A '70-es években az állami előírás következtében a templomi hitoktatás, a hittanok ellenőrzése az iskolaigazgatók feladata. Ez szintén nemzetközi felháborodást váltott ki. A propaganda következtében 1988-ban a hittanra beíratottak száma már csak 3,1 %. '49-50-ben az általános iskolások 80%-a, '55-ben 40 %-a, '60-ban 25 %-a, '65-ben 10 %-a, '75-ben 7 %-a, '80-ban 4,3 %-a, '85-ben 3,4 %-a volt beíratva hittanra. A beíratáson sok helyen ott ült az igazgató, és közben próbálták lebeszélni a szülőket, hogy káros lesz a munkahelyen, fizetésemelést csak az államhoz hű személyek kaphatnak, emiatt nem fogják felvenni a gyermeket felsőoktatásba. Nehéz volt a gyermekek helyzete, akik a hittan előtti órán azt hallották pl. a fizika tanárjuktól, hogy a vallás tudománytalan, és utána a tanár szeme láttára kellett jönniük hittanra. Egyszer egy fizikaórán a tanár vallásellenes megjegyzéseire a gyermekek bátran válaszoltak: „De hiszen a legnagyobb tudósok is vallásosak voltak.” „Kiről gondoljátok ezt?” És ők elsorolták a legnagyobb természettudósok neveit. Születtek ilyen hitvalló gyermekek is az üldözés során. Egy hajdúsági iskolában az igazgató azt parancsolta az előző napon megbérmáltaknak, hogy társaik gúnya közepette békaügetésben ugrálják körül az iskolaudvart. Hittan idején kellett elvinni a gyermekeket valamilyen más foglalkozásra vagy választás elé állította őket, hogy inkább ingyenes moziba akarnak-e menni vagy hittanra. A tanyasi tízéves gyermekek egyhangúan kiáltották: „Inkább hittanra megyünk!” Persze nem minden gyerek volt ilyen hitvalló.

Kérdések: Hallottad-e már ezt a mondatot: hinni csak a templomban kell? Mi a véleményed róla? (a kör végén tisztázni kell, hogy ez a mondat a kommunista propaganda része volt). A fehér vértanúság szerinted kiknek való? (tisztázni, hogy minden megkeresztelt királyi papi „kötelessége”, hogy áldozatok árán is kiálljon hite mellett). Ahhoz, hogy erősödjék a hitem, azt kellene megtennem.../arra lenne szükség... Fejezd be a mondatot.

Sándor István élete és vértanúsága (1914-1953)

Prológus: Egy negyven év körüli férfi utolsónak lépett a kupéba, egy sötét sarokban húzta meg magát. Ott azután Chaplin bajuszt ragasztott. '950 februárja óta naponta ismételte ezt a műveletet. Szolnokig akart utazni. Durva vállrángatás riasztotta fel. Két rendőrnek a képe jelent meg előtte. Kérem az iratait! Neve? Sándor István, mondta a megkérdezett, de utána jeges borzadály futott végig a hátán. Itt csak színészi képességeim menthetnek meg, gondolta. És ekkor színészi ügyességgel elhitette velük, hogy ő valóban Kis István, amint az a személyibe is van írva. A tizedes arca elkomorult, az igazolványt a pad alá vágta, s emberünk egy hatalmas ütést kapott gumibottal a tarkójára. A padlóra zuhant. A nagy ütést következtében még műbajusza is ott feküdt az okmányon. Ekkor Sándor István még meglepett, egy ideje ugyanis a Kis István álnév szerepelt a személyigazolványában. Nem mert bemenni abba a városba (amint Szolnokra érkezett), ahol 1924-ben meglátta a napvilágot. Földidőztek az élmények, hogy nem jutott korcsolyára pénz, emiatt vékony cipőtalpát kockáztatva járt ide a jégre csúszkálni. Nyaranta csak úgy ülhetek fel öccsével a ringlispilire, ha délutánonként körbefutva pergették fel a masinát. Aztán elsétált a templom előtt, ahol édesapjukkal együtt éveken keresztül törzsvendégek voltak. A rorate miséken is. Így kóborolt az éjszakában István, s közben az előjárói által javasolt disszidálás megoldását fontolgatta. A parthoz érve kirajzolódott előtte a tárház, ide járt ki zsákolni 19-20 évesen. Nem egyszer véres ingben érkezett haza a szülői házhoz. Édesanyja ilyenkor óvatosan fejtette le a fiáról a kátrányos, véres ruhát, s fiának fejét ölébe fektetve a vállát különféle olajokkal, de leginkább anyai csókjaival borította. A Tisza partján Pista a szenvedő magyarok szimbóluma lett. És a minden magyarért közbenjáró Nagyasszony pedig a szolnoki Piéta.

1914. októberében született. Polgári iskola után gép-és fémipari iskolát végzett, rakodó munkásként és vasesztergályosként dolgozott. 1936-ban felutazott Pestre, hogy nyomdász szakembernek képezze ki magát a rákospalotai szaléziak nyomdájában. Ekkor szerette meg igazán a szalézi társaságot, ahol 1936-tól kezdve kisebb ministránsokkal foglalkozott, összes szabadidejét olvasással töltötte, hogy aztán gyűléseken készítse fel a gyerekeket az 1938-as budapesti Eukarisztikus világkongresszusra. Ezeknek, a 38-as ünnepi szentmiséknek kedves színlőjtje volt a 920-as létszámú ministránsgárdából kiemelkedő 40 piros vállpántos, fehér karinges Bosco Szent Jánosról elnevezett blokk. Sándor

István neveltjei. 25 évesen kérte felvételét a szalézi rendbe. Mint kisegítő testvért sorozzák be a hadseregbe, és ott, mint híradóst, (1942-45) bátor magatartásáért vaskeresztrel tüntették ki. 1950-ben a rend feloszlátásakor még a Klariban nyomdász, s a KIOE (Katolikus Ifjúsági Szervezet) aktív tagja. Csoportjainak száma 6-ra emelkedik. Nem törődik azzal, hogy Rákosiék 1948-ban már minden egyesületet betiltottak. Éjszakába nyúlóan tanította és irányította fiait. Még katona ideje alatt is levelezett velük. Külön reggeli imát írt számukra: „Uram, Jézus, neked ajánlom a mai nap minden imádságát, munkáját, örömét, csalódását, szenvedését. Add meg nekem és minden munkástestvéremnek a kegyelmet, hogy úgy gondolkozzunk, mint te, veled imádkozzunk, dolgozzunk és veled éljünk! Add, hogy teljes szívünkkel szeressünk téged, s mindenütt minden erővel neked szolgáljunk! Jöjjön el a te országod közénk, a gyárakba, a családokba, ismerjenek és szeressenek téged mindenütt és mindenkor. Ments meg minket a bajtól és büntől, legyen kegyelmed azokkal, akik veszélyben forognak. A munkában meghaltak pedig békében nyugodjanak. Ámen.”

A Klari, vagy Clarisseum a maga kápolnájával, parkjával, nyomdájával, cserkészotthonával volt az ő otthonuk. Itt gyűltek össze a munkás fiatalok, hogy együtt haladjanak a keresztény tanítás megértésében. 1950-ben feloszlatták a szalézi rendet. Zana Albert, Sándor István egyik legmegbízhatóbb tanítványa egyszer bosszút állt szovjet katonákon. Ezért kezdtek gyanúsak lenni fiai, de amin az egész társaság lebukott, 1951 őszén Újpesten új kocsmát nyitottak „Pokol Csárda” névvel, s reklámfeliratként kiírták bejáratához: „Lépj be a pokolba!”. A fiúk megtanácskozták, hogy ez a hit kigúnyolása akar lenni, ezért másnap reggelre fekete szurommal kenték be a táblát. Kihívták az ÁVH-t a kocsmá vezetői és a nyomozó kutyák a szag után a Clarisseumhoz vezették őket. Itt fogták el Hegedűs Hajnalkát, az akkor 15 éves gimnazistát, Zana Albert menyasszonyát, aki épp vőlegényéhez sietett. Kínzások által kiszedték belőle a csoport több tagjának és vezető szerzetesek nevét. A lányt borzalmasan megkínozták, tőle tudták meg, hogy Sándor István továbbra is foglalkozott a ministránsokkal az 1948-as rendelet ellenére. Kis István néven szerepel, s hogy a Persil gyárban gyűjtötte össze a munkás fiatalokat, s a gyár vezetésétől népművelői elismerést kapott. Sándor Istvánt emberei értesítették arról, hogy mindent tudnak róla. Ekkor tartományfőnökhöz, Ádám László atyához ment, aki azt mondta neki, hogy elkerülhetetlen a disszidálás, ajánlóleveleket is készítettek neki külföldi rendházakhoz, embercsempészt is szereztek. Ekkor következett be a fordulat: Pista kezébe került egy szalézi értesítő, amelyből megismerte rendalapítójának, Don Bosconak fiatal pap kori élményét, aki szintén papszentelése után választ el a családtól, ugyanis fölkérték, hogy vállaljon tanári munkát, ő viszont az egyszerű munkásfiatalokat, az utcán kóborló fiúkat választotta. Ez fogalmazódott meg benne: „Rendalapítónk nem futamodott meg a feladatok elől, nekem is vállalom kell minden körülmények között az ifjak megmentését. Mi lesz a magyar fiatalokkal? Engedjem, hogy a kommunizmus kutyái tépjék szét lelküket, életüket, hitüket, egyéniségüket? Nem leszek disszidens.” Belső zsebébe rejtette a szalézi értesítőt, elhatározását tudatta apjával és testvéreivel, édesanyjának viszont nem merte bevallani: „Tudatosan vállalom a vértanúságot a magyar ifjúságért.” Szolnokról indult a szülei házából tovább, reggel már látta, hogy itt valakire várnak, a bejáratnál szemben fekete kocsi állt, akkor csak 4-5 autó közlekedett a Tisza partján. „Ezek hivatalos állami szervezetek tulajdonai voltak. A mi kocsi előtt sárga cipős fekete szemű férfi állt, pórázon mellette egy hatalmas németjuhász. A vonat elején és végén is egy-egy sárga cipős ember állt. Figyeltek. A kocsiban dermesztő hideg volt.” Budapestig érvényes jegyet vásárolt. Felidézte múlt nyári pesti útjának élményeit. 1950. június 15-én Rákosi pribékjei 12.000 szerzetest hurcoltak el. Egyetlen csomagot vihettek magukkal magyarországi gulágokba. Pistának szerencséje volt, mert pár nappal azelőtt Mezőfényi József Szalézi atya maga mellé vette sekrestyésnek, így meg tudta keresni a kenyérre valót. Novicius társát, Zsedely Gyuszt az ÁVH fogdájából kiengedett Meszlényi Zoltán püspök úr 1950. június 18-án Esztergomban pappá szentelte. Június 25-én tartotta az újmiséjét, Baross utcai Jézus Szíve kápolnában, a megjelölt napra odamerészkedett Sándor István, de az ajtón öklömmel lakat állta az útját. Délután volt, amikor Sándor Pista becsengetett Kamin Ferenc egykori cserkésztestvér házába, ő adott pénzt, útlevelet és fogadott embercsempészt Pista disszidálásához. Most arra kérte Sándor István a Szalézi segítő testvért, Feri bót, hogy adja vissza mindezt Ádám László tartományfőnök úrnak, mert ő a vértanúságot választja inkább, minthogy magára hagyja a magyar ifjúságot. Az éjszakát annál a Dániel Tibor Szalézi kispapnál töltötte, aki pár héttel ezelőtt befogadta albérleti lakásába. Kiszatálnál tervezte a KIOE csoportjainak ügyeit. Meghitt menedéknek vélte a helyet, csak egyre nem gondolt, hogy ott lent a házmeister egy lakásban, a kedves Erzsike néni nagyon kíváncsi asszony. Feltűnt neki a sok levél, hiszen Pistának hat csoportja volt, akiket lelkileg istápolt, s ezeket a leveleket tüzes tűvel felbontogatva átcenzúrázta. férje ÁVH-s volt, ezeknek a tartalmát továbbadta főnökeinek. Így aztán egyszerre bukott le Sándor, illetve álneven Kiss István, ugyanezen a délutánon rendtársa, Dániel Tibor is, akit a szobájába lépve egy óriási pofon fogadott. Többiek közül nem is beszélünk. Az Andrássy út 60-ban szétverték Tibornak lépét-máját, és a legaljasabb rágalommal próbálták bemocskolni becsületét. Végül, mivel semmit nem tudtak rábizonyítani, a halálosan beteg fiatalembert hazaengedték. Édesanyja és Erzsike nővére kezei között halt meg a Szalézi rendtartomány magyar vértanúja. Édesapját éjszakánként heteken keresztül a kis-Duna melletti fűzesekben kínozták halálra az ÁVH: a derék szabómesternek meg kellett halnia. A vezető pártfunkcionáriusok biztonságáról az országos Kádár-osztály gondoskodott, ide a nevelőintézetekből összegyűjtött árvákat vitték el, s a legjobbakból választották ki a párttörzs 200-250 tagját. Kötelezően besorozták őket és utána átvezényelték az ÁVH-hoz, és ide kerültek be Sándor István fiai tizedesi rangban testőrként. De ott is térítették a társaikat és Istenről beszéltek nekik, s ekkor betelt a pohár. Amint kitudódott a pokol csárdával kapcsolatos ügy, hogy egy bűnbándát leplezett le az ÁVH KIOE (Keresztény Ifjúsági Országos Egyesület) néven, akiknek a tagjai közül a többek között a párttörzs tizedesei is egyben, Rákosi Mátyás személyesen adott parancsot, hogy ezt az ügyet azonnali rövid úton zárják le. A huszonegy éves ÁVO-s tiszt azonnali elítélését kívánta, a vád ez volt: „Sándor István fegyveres csoportot, összeesküvést szervezett az állam megdöntésére. Be akart épülni az állambiztonsági rendszerbe.” Még aznap fekete autó indult Kalocsa felé, felhívták a gyűjtőfogházat. A fegyházazigazgató, amikor megtudta Sándor Istvánról, hogy Szolnokról való, egy közeli, Karcagról származó pusztai csikóst rendelt ki Sándor István vállaltójának és átnévelőjének. Keserű Jóska – nevezzük most így a kínzóját – mivel ismerte már pár hete Sándor István testvért, kevésnek érezte magát, így egy másik smasszert is felkért a feladatra, eszköztárába pedig kínzószerszámok - szerzett gumibot bokszer, stoplis bakancs - mellé besorolta az átnévelő lehetőségek közé a kedélyes csevelőt, a nótákat, anekdotákat és a filozófiai vitákat is. Egy dologgal viszont nem számolt, Sándor István tudatosan vértanú akart lenni, áldozat a magyar ifjúságért. „Mint ha minden tette még ott, a börtön poklában is egy bizonyos vágyat takart volna, keresztséggel kell megkereszteltetnem, alig várom, hogy beteljesedjék.” Sándor Istvánt bevitték a beszélgető terembe, ott aztán először kedélyes csevegéssel, filozofálással próbálták őt befolyásolni és belőle további információkat kihúzni a keresztény testvéreiről. Kezdetben még ő is jó humorával, kicsit cinikusan próbálta térítgetni Keserű Jóska. Amikor látta, hogy itt vérre megy a játék, szinte forogni kezdett vele a terem, s ez után döntött úgy, hogy nem ad választ, eddig sem mondott semmit a testvéreiről, inkább elterelte viccelődéssel, most viszont kezdett komolyra fordulni a dolog. Gondolkodási időt kért, eszébe jutott a régi mondás: aki időt nyer, életet nyerhet. „Ha megfojt, sem tud meg semmit tőlem, öljön meg, nem árulom el testvéreimet, tőlem egyetlen nevet sem fog megtudni azok közül, akik enyéimhez tartoztak.” Keserű Jóska bokszerével Pista bordái közé vágott, s mikor az összeesett, agyba-főbe verte. Vége lett az éjszakai csevelőknek, de a borzalmas kínzásoknak nem. Sőt, a szemtanúk szerint, amikor Sándor Istvánt a veszthelyre vitték, a folyosón még egy hatalmasat rúgott rajta, társa rászólt: „Miért bántod még mindig?” Mire az így felelt: „Neki már úgyis mindegy, így viszont jutalmat kapunk, hogy sikerült így felkészítenünk.” Sándor István és társai sorsa az állandó rettegés lett. Az egyik társai közül így emlékezik vissza: „s akkor azt hallom -Ari László – halál-, mintha a túlvilágról mondták volna. Ennyi volt az élet, nincs tovább?” Sándor Pistát éjszakánként elővette a félelem. Nem szabad csodálkozni ezen, az Édes Jézus is vért izzad nagycsütörtökön a Getzemáni kert göcsörtös olajfái alatt, s az örök atya

egyik angyalát küldi le szerelmetes fiához, hogy megvigasztalja őt. Sándor István Don Bosco lelkével töltkezve ráért, hogy *amíg élünk, az Úrnak élünk, s ha meghalunk, az Úrnak halunk meg*. Ez az igazság tette hőssé Mindszenty bíborost, Romzsa Tódort; XII. Pius pápa sem megalkuvó, kommunizmusba beolvadó-együttműködő papokra számított, hanem Mindszentykre. Amikor 1953. június 8-án a kivégzésre felvezették Sándor Istvánt, a folyosón ezt kiáltotta: „*Velem tehettek, amit akartok, de Krisztus fog győzni, ti pedig elvesztek!*” A Szalézi testvérek pedig 40 évig nem beszélhettek társuk vértanú életéről. Sokáig nem ismertük Sándor Istvánnak a sírját, most is csak a csontok vizsgálatából valószínűsítjük, hogy melyik volt az övé. Mi is történt Sándor István és társai perében, a pártórság perében? Mivel 1953-ban meghalt Sztálin, igyekeztek minden rendszerellenes hűtlenségügyet minél előbb lezárni, nehogy valaki megmeneküljön a büntetés elől. Az első fokon halálra ítélekkel aláírtak egy papírt, hogy bejegyznek abba, hogy a másodfokú bíróság 8 napon belül tárgyalja az ügyüket. A szerencsétleneknek persze nem mondták meg, hogy mi ez a nagy sietség, sőt, azzal biztatták őket, hogy ha beleegyeznek, akkor több reményük van arra, hogy az ítéletet megváltoztatják, vagy kegyelmet kapnak. Az ördögi taktika most is bevált: a szegények akaratlanul is beleegyeztek, sőt kérték a halálos ítélet végrehajtását. A budapesti hadbíróóság pedig demokratiai hűtlenség vádjával következő ítéletet hozta kötél általi halálra ítélte Sándor Istvánt, Zana Albertet, Ari Lászlót, Farkas Ferencet - A. Lászlónak később megkegyelmezték. Hegedűs Hajnalka, 16 éves gimnazista, 8 év, Pál Sándor 15 év, Hosszú Béla 15 év, Guzi Imre 15 év, Bodócs Pál 12 év, Horváth István 8 év, Ruzsinszki József 8 év, Pokorni János (Pokorni Zoltán édesapja) 12 év, Ádám László katolikus lelkész 15 év, Varga György Aladár katolikus lelkész 10 év, Szitkei Károly katolikus lelkész 10 év, Dániel Tibor kispap, 21 éves, 5 év. Sándor István a halálos ítélet tudomásul vétele után is a békét sugározta, s ő tartotta a hitet a többiekben. Sándor István csoportjába tartozott Himmer Ágoston, akit 8-10 évre ítélték el és Karaszek Ernő. A vád ellenük a népi demokratikus államrend elleni büntetés volt. És a vétkük, hogy katona létükre kapcsolatot tartottak Sándor István szerzetessel, törekedtek megőrizni a katonaságnál is a hitüket, és ezen a téren támogatást nyújtottak vallásos indíttatású katonatársaiknak is. Sándor István akasztása 1953. június 8-án 21 órakor megtörtént.

Bódi Mária Magdolna „*Szentnek kell lennem tűzön-vízen keresztül*”, „*apostolkodnom kell a lelkekért.*”

Bódi Mária Magdolna 1921. augusztus 8-án Szigligeten született. 1927-ben megy iskolába Köveskálón, 1939-től a Nitrokémia Rt. munkása, '41 augusztusában első zárt lelkigyakorlatát végzi. 1941. okt. 26-án a Krisztus Királynak örök szüzességi magánfogadalmat tesz. 1942. december 8-án Jézus szíve kongreganistává avatják Fűzfő-gyártelepen (ez egy keresztény ifjúsági egyesület, mindjárt rá is bízák a Vilonyai szívgárdista gyerekeket). 1943 januárjában ápolónői tanfolyamot végez, frontszolgálatra jelentkezik, 1943-ban elvégzi második zárt lelkigyakorlatát, 1944 júliusában Jankovich-telepen lelkigyakorlatot tart munkás lányoknak, 1945. március 23-án vértanúhalált hal Litéren. Gyerekkor: vékony, sovány, kicsi, piszkálják, kiváló tanuló, két évvel idősebb Gyula, és két évvel fiatalabb Jani testvérei nagyon szeretik, védik. Édesanyja családi körülményei, gondjai miatt nem gyakorolja rendszeresen vallását, kézen fogva megy öccsével rossz időben is a szentmisére, pár órai gyaloglás. Elsőáldozó, bensőséges barátság Jézussal, egyszer leszöl egy könyvet: „Nem szép könyv, egy szó sincs benne Jézusról.” A családban igen rettegett az édesapa, de Magdi szereti, az apja is őt. Már kiskorában önálló. Nem bírja elviselni a hazugságot. Elsőáldozása után, 10 éves kora körül elmélyül a vallási élete, hosszú órák imádságait ekkor kezdi térdén állva végezni. Különböző önmegtagadások: Köveskálón egy kisgyerek árva. „Édesanyám, én elmegyek, és kéregetek, hogy meleg ruhát szerezzek neki.” Sikerült. Szerette a játékokat, kézimunkát, olvasmányokat. Ha csúnya szót hallott játék közben, rászólt a többiekre. Ha mások kétértelmű dolgokat mondtak, hallgatott, pletykát sem lehetett tőle hallani.

Imaélete: új otthonában, Mámapusztán nagyon sokat imádkozik. A legközelebbi katolikus templom Balatonkenesén van. István atya könyveket adott Magdinak, amiket a házimunka után rögtön olvasott. A látogatók sokat látták Magdit térdelve, órákig képes volt így maradni. Egyszer édesanyja dermedten állta az ágyában, amint térdelve elnyomta az álmot. Sok munka és fáradhatatlan apostolkodása mellett nem sokat aludt, napirendjének állandó hitéleti részét nem engedte megrövidülni. Amikor nekitámaszkodott az ajtófélfának, állva elaludt. Édesanyja így ír: „Nagyon méltatlankodtam és ágyba küldtem. Magdinak azonban valami kilencedféléje volt, megvárta, míg elalszom, s kiosont a konyhába folytatni félbehagyott imáját. Tudott nagyon makacs lenni a jóban. Éjjeli alvás közben kezét mindig imára kulcsolva tartotta rózsafüzérrel is átkötve.” Minél több időt akart a szentségi Jézussal töltöni. Természetes puszta lány volt. A gyárban nem vesztett természetességéből egyetlen vonást sem. Vasárnap nem volt, hogy ne áldozott volna. A 6 km-es gyalogút nagy áldozat volt az éjfélkor kezdődő szentségi böjt mellett. Később kapott egy sekrestyekulcsot, így bemehetett, amikor érkezett, akár napközben is. Vasárnaponként hozta magával a tanyasi gyerekeket is. Boldogság töltötte el a szívét az egyik szentáldozáskor. Barátnője kérdezte, hogy mit érez ilyenkor. „Én egyformán nagyon boldog vagyok, nem emlékszem különösré, mert mindig nagyon boldog vagyok, megéri korán felkelni. Olyan jó szeretni Istent, úgy fölmelegszik az ember szíve.” Amikor szentségimádatást végzett, még a világi lányok is összesúgtak: „Nézd, milyen szépen imádkozik.” 1937-ben életgyónást végzett 16 évesen egy missziós atyánál. Elhatározásából félredobta a püderos dobozt, és minden könnyed fajsúlyú olvasmányt egyszer s mindenkorra.

Az 1938-as Eukarisztikus Világkongresszus volt Budapesten, amikor 17 évesen megértette, hogy a szerzetesi élet az a hivatás, ami őt Jézushoz köti. Egészen Istené akart lenni- mondja el József atya-, de még nem tudta melyik szerzetes családba hívja őt Jézusa. 1944 újév alkalmával Magdi megajándékozta egy szentképpel plébánosát, melyre ezt írta: „Édes Jézus! Ígérem, hogy az elvetett mag sok termést hoz”. Lehetetlen volt nem észrevenni, azt az áhítatot, ahogyan Magdi a padban térdelt szokott helyén, lecsukott szemmel. Az egyetemi tanár fiatal lánya és Magdi nagyon jó barátnők lettek. Az ideáljaik a Szűz Anya, Szent József, Kis Szent Teréz voltak. Magdi a házimunkákat is jó szívvél végezte, nem válogatott. Nem bírta a tétlenséget, de a tétlén embereket sem. Édesanyja minden nap gondosan összekészítette ennivalóját, amiből napi tejadagját rendszeresen ott hagyta egy beteg ajtajában. Magdi nem volt félszeg, aki többszöri kínálgatásra vár. Egyszer ezt mondta Bíró néni: „bizony olyan éhes vagyok, hogy harmadszor is veszek!” Ugyanakkor tudott böjtölni. Gyakran nem reggelizett. 1939. november 6-tól dolgozott a Fűzfő gyártelepi Nitrokémiai RT gyárában. Betöltötte a 18. életévét. Már nem volt vézna törekeny kislány, hanem kenyérkereső. Kifejezetten szép lány lett belőle. Lelki világa érintetlenül a régi maradt, kislányság, derűs. A gyárban is csodabogárnak tartották, mert nem engedett a férfiak csábításainak. Amikor piszkálták, a válasszal nem maradt adós, de sohasem volt sértő. Ha egyház ellenes rágalmakat, vagy hit ellenes vélekedéseket terjesztettek, ilyenkor lángoló arccal vitába szállt. Gazdag szókinccse, villámgyors észjárása és a sok olvasással szerzett tudása biztosította a fölényt számára, valamint humora. Válasza a bűnre mindig az imádság volt. Sohasem válogatott tiszta és szennyes munka között. Hamarosan rá akarták bízni egy csoport vezetését, ami előléptetéssel és fizetésemeléssel járt. Elhárította ezt magától és arra hivatkozott, hogy ő még nagyon fiatal, és hogy egy családos munkásnőnek van jobban szüksége fizetésemelésre. 1943 nyarán lelkigyakorlatot végzett Pécelen. Itt rebegte el titkos nagy kérését Isten előtt: „fiatalon halhassak meg szép halállal”. Szeretreméltósága tekintélyt biztosított neki. Jelenlétében többé nem hangzott el káromkodás, sem kétértelmű beszéd.

Egyszer az oltárdíszítésről így beszélt a rábízott lányoknak: „Az oltárdíszítés olyan, mint amikor a menyasszony várja a vőlegényét. Ezzel fejezi ki, hogy övé a szíve, jegyesére gondol.” A Balatonfűzfői templom felszentelésekor 1936-ban a veszprémi megyéspüspök felszentelés közben megizzadt, kifáradt, ezért Magdi szokásos lelkesedésével fordult a többiekhez: „imádkozzunk érte, nehogy megfázzék.” 1944-ben katonakórházat állítottak fel. A lányok Magdi vezetésével végigjárták a falut, és gyűjtögettek a katonáknak. Nagy sütéssel-főzéssel egy szekérre való kész ételmezt, szeretetsomagokat készítettek. A nővértanfolyamon első tanulóvá küzdötte fel magát, olyan dolgok is

érdekelték, amelyek rendszerint távol állnak egy falusi kislány szellemi világától. A sport, a film, a művészetek stb. Engem a szentek küzdelmei érdekelnék. Ahogyan azzá lettek. Délután kettőig dolgozott. Hetenként kétszer háromtól hétig volt a polgári iskolai tanfolyam. Ezután apostoli munka. Este tíz óra után hazakerült, tanuláshoz fogott, éjfél utáni órákig. Máskor meg este írta a naplóját. Végül elvégezte hosszú imáit.

Fő hivatásának tartotta a lélekmentés munkáját. „Ha nem sikerült apácának lenned, céltalan így maradnod” - mondta a lelkivezetője. Ő ennek ellenére erősítette, hogy sohasem fog férjhez menni. Egészen az Úr Jézusé akar maradni. „Az én hivatásom az, hogy tévelygő lelkeket, Mária Magdolnákat szerezzek az Úrnak.”

A Katolikus Dolgozó Lányok Országos Szövetsége (a DL) hívta fel a plébániát, hogy küldjön egy-két vezetésre termett munkáslányt tanulmányi hetükre. Augusztus 5-14-ét ott töltötte szabadságon. Önerzetes leány volt, nem fogadta el az egyházközségtől felajánlott útiköltséget és részvételi díjat. Hivatásom: dolgozó leány vagyok, tehát nekem kell a munkásokat Krisztushoz vezetnem. Magdi szívének fájó sebe volt, hogy édesanyja szentségekhez nem járulhatott, édesapja a Miatyánkot sem tudta. Áldozatokat ajánlott fel, fogadalmat tett, hogy nem vágatja le a haját és nem lesz divatos hajviseletben. Fülbevalót hordott, azt is letette. Gyűrűt sem viselt. Bíró nénitől Magdi gyakran kért imát édesapja megtéréséért. Hogy ne haljon meg kegyelem nélkül. Az Úr meghallgatta. Édesapja nem egyszer megszelídült, amikor ittas állapotában feleségét bántalmazni akarta. Magdi szülei közé állt: „Ha verekedni akar, engem üssön!” A háborús események ideje alatt, okmányok beszerzése alig volt lehetséges – szabad volt polgári kötés nélkül is egyházi házasságot kötni. Jogilag csak 1945. március 23-án, megszállásunk első napján vált lehetségessé szülei házasságának rendezése. Ekkor költözött el tőlük örökre Magdi.

Úrnapján Magdi megszervezte a rábizott gyermekei hódolatát. Magdi eljűk kerékpározott és a kisebbeket elhozta. Nagyon szerették Őt, mert nemcsak hitre nevelte őket, hanem sokat fogócskázott is velük.

Az erkölcsi értékekre érzéketlen katonai befolyásnak az lett az eredménye, hogy „Önkéntes munkatáborba” hívták a lányokat. A Füzfői gyár mellett a gyárkerítésen kívüli barakkokba zsúfolták őket. Szomszédságukban katonák. A bakák szabadon jártak ki-be hozzájuk. „O. István atyával sem tudunk tenni – nem látogathattuk meg őket. Ez kellett volna még az egyházellenes propagandának. Gondozónőket rendeltek a lányok mellé. Azt már nem tudták megakadályozni, hogy aki közülünk akar, kint ne maradjon éjszakára.” Magdi lassan rávette őket, hogy ismét járjanak templomba. Jó szentgyónás előkészítése, a nagy kilenced megkezdése. Magdi vállalta, hogy minden reggel öt óra előtt Literről jövet felkelti őket. Huszonhat leányt sikerült így a nyolcvan közül megmenteni. Többen ellenszenvvel nézték. „Kihallgatásra akartak engem vinni. A református gyárigazgatónak jelentették, hogy Bódi Magda engedély nélkül ifjúsági egyesületet szervez. Ha becsukat, becsukat. Ha kidobnak az ajtón, bemászom az ablakon.” Az egyik későbbi DL- es lánya így emlékszik vissza: „Az tetszett benne, hogy mindig ránk mosolygott. Levente lányok is voltak a faluban. „A levente csak a testtel törődik- magyarázta Magdi – a DL pedig elsősorban a lélekkel.” Jézus Szívébe és a Szűzanyának oltalmába ajánlotta az Egyesületet. Magdi a lányokat saját otthonába, vagy az iskolakápolna sekrestyéjébe, raktárhelyiségébe hívta el. A Szűzanyát, mint leányszemét állította eljűk. A legmélyebb hatást akkor gyakorolta leányaira, amikor elment velük kettesben sétálni.”

Magdinak szemére vetették, hogy sokat jár a papokhoz. „Igen. Amíg a férfit nem látom bennük, felmegyek, mert irányításukra szükségem van. De mihelyt a férfit látnám bennük, abbahagynám.” Volt, hogy elhatározták, hogy műöszeveszéseket rendeznek, hogy hallhassák Magdi szívre ható, szép szavait. Sokszor támadták is őt: „Hogy tud valaki így koldulni... Ez nem lehet más, csak mánia...” „Ha maguknak az a mánia, hogy letörlöm a könnyeket, adok az éhezőknek, akkor csak legyenek az, aminek mondanak. Mindezt azért teszem, mert szeretem Istent.” Őszinte tiszteletérzés és szerény alázat látszott rajta. „Ez semmi ahhoz képest, hogy az Úr Jézus meg tudott halni értünk! Ha arra tekintünk, amit mi teszünk, gögösökké válunk. Ezért mindig azt kell nézzük, amit Isten tesz bennünk, akkor alázatosak maradunk.”

„Akadt kérőm is, aki illett volna hozzám, de halát adok az Istennek, hogy ezáltal válaszut elé állított. Így megmutathatom, hogy az Úr Jézus mindenkinél jobban szeretem.” 1941. október 26-án, Krisztus Király ünnepén, Magdi az oltár elé térdelt életáldozatával. Visszavonhatatlanul Királya kezébe tette a szűztiszta élet örök fogadalmát. „Milyen szép lehet szívem alatt hordani valakit, aki rám hasonlítana, és az enyém lenne. De az Úr Jézusért érdemes ezt is feláldozni...” Imádkozik külön azért, hogy az emberek semmit se vegyenek észre rajta, ami külsejében előnyös vagy feltűnő, mert észleli, hogy a gyárban egyre több fiú próbál udvarolni neki, hisz észrevették belső ragyogását. „En tiszta leányt akarok feleségül venni.” – mondta egyszer az egyik fiú. „Honnan tudja, hogy én az vagyok?” „A szeméből látszik.” „A fiúknak kellene tiszta leány feleségnek, de arra nem gondolnak, hogy mi őrzi meg a leányt tisztának... hogy az Úr Jézus.” Kénytelen volt többször esti órákban járni-kelni. Ilyenkor végezte apostoli munkájának java részét. Nem félt, pedig abban az időben már napirenden voltak a gyilkosságok, betörések. „Nem vagyok egyedül, az Úr Jézus mindenhová elkísér.” A rózsafüzért imádkozta, amit a kabátja zsebében hordott. Este tíz órakor térhetett csak haza. A major tele volt beszállásolt német katonákkal. Magdi szóba állt velük. Az egyik megsimította Magdi arcát. Erre ő lehúzott neki egy jó magyar pofont.

„Sorsát senki sem kerülheti ki. Hogyan lehet a haláltól félni?! Hiszen csak utána látjuk Urunkat színről színre... A halál egy boldog pillanat. Hogyan lehet attól félni?! Csak azt szeretném, hogy minél több jót tehessek, hogy minél több lelket vezethessek a Jó Istenhez. Valami nagyot szeretnék véghezvinni, hogy tökéletes legyen az életem, hogy biztosan tessenek a Jó Istennek.” Úgy látta, hogy a haza oltárán kell nagyot tennie. Jelentkezett frontszolgálatra ápolónőnek. „Micsoda szeretet az, odaállni egy sebesült mellé, aki a hazáért ontja a vérért”. De nem engedték el a gyárból egyik legkiválóbb munkásukat. 1944 decemberében a szegények karácsonyára kérték, hogy olvasson fel nekik. A szentek életét vette elő. „Gondolkodás nélkül kész volnék Krisztusért meghalni!” Füzfőgyártelep közelében 1944. december 3-án morajlott fel először az ágyúdörgés. December 24-én délután tartották meg az „éjféli” miséket, a légi riadók miatt. Karácsony késő délutánján és este, Magdi hivatalba járt az engedélyért. Biciklizett, fáradt a sötétben a katonai örök között, hogy az emberek lelkébe az igazi karácsony örömét varázsolhassa. Komoly halálveszélyben éltünk. Imádkoztunk azért, aki közülünk elsőnek fog meghalni. „En fogok elsőnek meghalni közülünk” - mondta Magdi, de nem szomorúan. Vértanúhalált szeretett volna halni. Amikor szünetelt a lövöldözés, Magdi fogta magát és meglátogatta egyik betegét. Magára hagyott asszony volt és igen félt. „Vigyázzatok, hogy lelketek mindig tiszta maradjon! Ebben a percben élünk, a másikban meghaltunk... Mi történhet? Legfőljebb teljesül a vágyunk és eljutunk a Jó Istenhez... Nem a földi élet a célunk, hanem, hogy egyesülhessünk a Mennyei Atyával.” Etetni kellett volna mennie a szomszéd leánnyal, de az félt elmenni. Elmondtak egy tized rózsafüzért és fölmentek.

Azon a végzetes napon két fegyveres katona érkezett motorbiciklin. Az egyiknél géppisztoly, a másiknál kézi pisztoly volt. Az óvóhely lejárata felé tartottak. Itt tartózkodtak az asszonyok, hogy ne kelljen egész nap a bunker sötétségében lenniük. A kézi pisztolyos katona a bunkerbe küldte Magdit. A katona utánament. Magdi hamarosan megjelent a bunker kijáratánál. Fején a kendő hátra volt csúsztatva, arcán a felindultság vonásai. „Annuska, meneküljön, mert magán lesz a sor! En már meghalok... Édesanyám, menjenek innen, én most már meghalok.” Megjelent a katona, arca dühös volt. Szeme alatt szűrt sebből vér szivárgott. A második lövésnél Magdi két karját az égre emelte, majd összezárta (mint az akkori liturgiában a pap), majd felkiáltott: „Uram Királyom!... Végy magadhoz!” Még vagy hat lövést kapott. Mindegyikre megingott, de állt. Zsebében újra a rózsafüzért szorította. Az utolsó golyó a hátába fúródott. Magdi egyetlen leányának sem lett semmi bántódása. F. P. Plébános mondja el: „Ha igazán szent vagy és vértanú, hát segíts rajtam. Két óra gyötrelmem után kiszabadultam. Bíróság előtt még az alaptalan vád képviselői is mellettem voltak. Szabadlábra kerültem... Mindent Magdinak köszönök!”

